

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***. 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету «Житомирська
політехніка»
29 червня 2023 р., протокол № 9

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни **«СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ДЕРЖАВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальностей 053 «Психологія», 232 «Соціальне забезпечення»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Рекомендовано на засіданні кафедри
психології та соціального забезпечення
Протокол №1 від «22» червня 2023 р.

Розробник: к.е.н., доцент кафедри психології та соціального забезпечення, Ірина
ВОЙНАЛОВИЧ

Житомир
2022 – 2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 2

Войналович І.А. Методичні рекомендації для проведення практичних занять і самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Соціальні стандарти держав Європейського Союзу» для студентів спеціальностей 053 «Психологія», 232 «Соціальне забезпечення» освітнього ступеня «бакалавр» усіх форм навчання. Державний університет «Житомирська політехніка. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка. 2023, 18 с.

Рецензенти:

Марина Оксютівич, к.ф.н., в.о. завідувача кафедри психології та соціального забезпечення Державного університету «Житомирська політехніка»

Вячеслав Ткачук, к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка»

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __/3

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Тема 1. Інституціонально-політичний устрій Європейського Союзу та особливості соціальної інтеграції.....	6
Тема 2. Міжнародні соціальні стандарти: загальні поняття.....	7
Тема 3. Європейські та міжнародні стандарти права.....	8
Тема 4. Європейські соціальні стандарти у соціальному забезпеченні та їх реалізація у національному законодавстві України.....	9
Тема 5. Соціальні стандарти у сфері зайнятості та праці країн-членів ЄС.....	10
Тема 6. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС.....	11
Тема 7. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС.....	12
Тема 8. Соціальні стандарти держав ЄС як критерій входу України до Європейського Союзу.....	13
Тема 9. Соціальні стандарти Польщі.....	14
Тема 10. Соціальні стандарти Німеччини.....	14
Тема 11. Соціальні стандарти Франції.....	15
Тема 12. Соціальні стандарти Іспанії.....	15
Тема 13. Соціальні стандарти Нідерландів.....	16
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	17
ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	18
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	19

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 4

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних засад становлення системи соціального захисту та законодавчого забезпечення соціальних стандартів в країнах Європейського Союзу; формування вмінь та навичок, необхідних для професійної роботи в сфері стандартизації соціального захисту, технологій використання соціальних стандартів, імплементації соціальних стандартів держав Європейського Союзу у вітчизняне законодавство.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сприяння формуванню у майбутнього фахівця соціально-орієнтованого професійного світогляду;
- формування у студентів системи знань з теорії і практики розробки та імплементації соціальних стандартів держав Європейського Союзу;
- критичне осмислення вітчизняного і європейського досвіду у сфері формування та реалізації стандартів соціальної політики держави;
- формування знань щодо нормативно-правової та інституціональної основи здійснення європейської інтеграції та її ролі в забезпеченні високих стандартів життя населення держав-членів учасниць ЄС;
- набуття студентами навичок та вмінь самостійно аналізувати проблеми розвитку системи соціального забезпечення держав ЄС та України, а також розробляти пропозиції щодо подальшого її покращення за допомогою соціальних стандартів;
- утвердження цінностей європейської інтеграції на основі розуміння закономірностей її розвитку та знань щодо вимог до соціальних стандартів в Україні.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 5

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави.

ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»:

ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

ПРН4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.

ПРН6. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту.

ПРН7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.

ПРН14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення.

ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

ПРН20. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 6

ТЕМА 1. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

1. Договірні-правова основа ЄС.
2. Джерела права Європейського Союзу.
3. Інституціональна система ЄС.

Ключові терміни: засновницькі договори про ЄС, джерела права ЄС, Європейська Рада, Європейський парламент, Рада ЄС, Європейська комісія, Європейський суд.

Питання для обговорення:

1. Хто був одним із засновників Європейського Союзу?
2. Яка дата вважається початком сучасної європейської інтеграції?
3. Яка головна ідея «плану Шумана»?
4. Які співтовариства були створені на шляху європейської інтеграції?
5. Яке значення мало формування зони вільної торгівлі та митного союзу?
6. Що відноситься до так званих «трьох стовпів» Європейського Союзу?
7. Охарактеризуйте риси права ЄС: культуралізм, плюралізм, раціоналізм, динамізм, інтегралізм, професіоналізм, інструменталізм, легалізм, критицизм, європеїзм.
8. Що є первинним джерелом права ЄС?
9. Які документи формують вторинне законодавство ЄС?
10. Назвіть основні інституції ЄС, створені протягом його існування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дослідити зміст основних засновницьких договорів ЄС.

Назва	Дата	Зміст

2. Розкрити зміст принципів права Європейського співтовариства.

Принципи	Зміст
Принцип прямої дії права ЄС	
Незалежність європейського права	
Примат над національним правом	
Безпосередність застосування	
Принцип рівності (заборона дискримінації)	
Принцип солідарності	
Принцип субсидіарності	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/****- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 7

3. Охарактеризувати інституціональну систему Європейського Союзу.

Назва	Склад	Головування	Мета діяльності

ТЕМА 2. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ: ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ

1. Соціальні права людини та їх розвиток.
2. Соціальні обов'язки держави та їх міжнародне нормативно-правове регулювання.
3. Система міжнародних соціальних стандартів.

Ключові терміни: соціальні права, соціальні обов'язки держави, міжнародні соціальні стандарти, Хартія Європейського співтовариства про основні соціальні права працівників, Хартія основних прав ЄС, Європейська соціальна хартія (переглянута).

Питання для обговорення:

1. Які два аспекти включає поняття про права людини?
2. Поняття соціальних прав та їх розвиток.
3. Чому соціальні права називають системою позитивних прав?
4. Які соціальні права закріплені в Конституції України?
5. Поняття соціальних обов'язків держави.
6. Перелік основних соціальних обов'язків держави.
7. Назвіть міжнародні правові акти, в яких знайшли відображення соціальні права людини.
8. Що ми розуміємо під поняттям «стандарт» та яке його призначення?
9. Поняття та причини виникнення міжнародних соціальних стандартів.
10. Опишіть основні риси європейської соціальної моделі.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати систему міжнародних соціальних стандартів.

Види стандартів	Характеристика
З сферою дії	
За змістом	
За суб'єктами	

2. Провести аналіз джерел європейських соціальних стандартів.

Назва	Дата	Зміст
Загальна декларація прав		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/****- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 8

людини		
Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права		
Європейська соціальна хартія (переглянута)		
Європейський кодекс соціального забезпечення		
Конвенції Міжнародної організації праці		

ТЕМА 3. ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВА НА ГІДНИЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ

1. Гідний та достатній рівень життя: визначення, оцінка
2. Соціальні стандарти гідного рівня життя держав ЄС.
3. Соціальні стандарти гідного рівня життя в Україні.

Ключові терміни: гідний рівень життя, якість життя, соціальні стандарти гідного рівня життя, державні соціальні стандарти, державні соціальні гарантії, прожитковий мінімум.

Питання для обговорення:

1. Що ми розуміємо під поняття «гідний рівень життя» та «достатній рівень життя»?
2. Який взаємозв'язок між поняттями рівня життя та якості життя?
3. Що передбачає право кожного на гідний рівень життя відповідно до міжнародних стандартів?
4. Які соціальні стандарти рівня життя встановлені в міжнародній та європейській практиці?
5. Поняття «державні соціальні стандарти» та «державні соціальні гарантії».
6. Що є метою встановлення державних соціальних стандартів і нормативів?
7. Види державних соціальних стандартів та гарантій.

Завдання для самостійної роботи:

1. У міжнародній практиці до соціальних стандартів гідного рівня життя належать такі показники. Проаналізуйте їх на прикладі України.

Назва	Норматив	Україна
1) тривалість життя	25-85 років	
2) грамотність населення	100 %	
3) середня тривалість навчання	15 років	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __/9

4) реальний ВВП на душу населення у купівельній спроможності, до долара	від 200 (min.) до 40 тис. \$ (max.)	
5) сумарний коефіцієнт народжуваності (середня кількість дітей, народжених жінкою у фертильному віці від 20 до 45 pp.)	2,14-2,15	
6) коефіцієнт старіння населення (частка населення, старшого за 65 років, у загальній чисельності населення)	7 %	
7) співвідношення 10% найбагатших до 10% найбідніших	10:1	
8) частка населення, яке проживає за межею бідності	10%	
9) співвідношення мінімальної та середньої заробітної плати	1:3	
10) мінімальний рівень погодинної заробітної плати	3 долари	
11) рівень безробіття (з урахуванням прихованого)	8-10%;	
12) кількість правопорушень на 100 тис. населення	до 5 тис.	
13) рівень депопуляції (кількість народжених до кількості померлих)	50:0;	
14) кількість психічних патологій на 100 тис. населення	до 284 одиниць	

2. Дати письмову відповідь на питання: «Прожитковий мінімум – справді соціальний стандарт?».

ТЕМА 4. ЄВРОПЕЙСЬКІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

1. Соціальна держава: поняття та моделі.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні держав ЄС.
3. Досвід реалізації європейських соціальних стандартів права на соціальне забезпечення у законодавстві України.

Ключові терміни: соціальна держава, соціальне забезпечення, соціальні стандарти у соціальному забезпеченні,

Питання для обговорення:

1. Поняття «соціальна держава», передумови його виникнення.
2. Які існують моделі соціальної держави?
3. Розкрийте зміст поняття «право на соціальне забезпечення».
4. Параметри стандартів соціального забезпечення.
5. Які переваги імплементації європейських соціальних стандартів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 10

національним законодавством?

6. Охарактеризуйте структуру системи соціального забезпечення в Україні.

7. Що лежить в основі європейських та національних стандартів соціального забезпечення?

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначити характерні риси різних моделей соціальної держави.

Обґрунтувати, до якого типу соціальної держави тяжіє Україна.

Тип	Характеристика
Ліберальна	
Континентальна (консервативна) модель	
Скандинавська (соціально-демократична) модель	

2. Соціальні стандарти, з одного боку, становлять міру визнаних державою соціально-економічних потреб громадянина, а з другого – економічні можливості держави в забезпеченні соціальних прав її громадян. Поясніть, чому так відбувається, та обґрунтуйте, на що це впливає.

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПРАЦІ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС

1. Ринок праці та стратегія зайнятості в ЄС.

2. Міжнародні соціальні стандарти права на працю, на об'єднання для захисту економічних і соціальних інтересів, на відпочинок і дозвілля.

3. Українці на європейському ринку праці.

Ключові терміни: ринок праці, стратегія зайнятості ЄС, Європейська служба зайнятості, право на працю, соціальні стандарти праці та зайнятості, нелегальна зайнятість, примусова праця, дитяча праця.

Питання для обговорення:

1. Особливості формування трудового законодавства держав Європейського Союзу.

2. Характерні риси європейського ринку праці.

3. Завдання Європейської служби зайнятості?

4. Охарактеризуйте міжнародні соціальні стандарти права на працю.

5. Особливості стандартизації права на відпочинок і дозвілля.

6. Соціальні стандарти праці на об'єднання для захисту економічних і соціальних інтересів.

7. Охарактеризуйте сучасні проблеми зайнятості європейців.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 11

8. Проаналізуйте показники рівня зайнятості та безробіття населення в Європі.

9. Якими є умови для організації підприємницької діяльності в ЄС?

10. Яку політику боротьби з безробіттям проводять країни ЄС?

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати стандарти Європейського Союзу в сфері праці та зайнятості з позиції гарантування основних прав та свобод людини на працю, гідну її оплату та належні умови праці.

Назва	Зміст

2. Проаналізувати діяльності Європейської служби зайнятості: правовий статус, обов'язки, роль.

3. Підготувати есе на тему «Українці на європейському ринку праці: загрози та можливості».

ТЕМА 6. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КРАЇНАХ ЄС

1. Сучасні чинники формування пенсійних систем у країнах ЄС та Україні.
2. Пенсійні системи держав ЄС.
3. Структура Пенсійної системи України.
4. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення у державах ЄС.

Ключові терміни: пенсійні інституції ЄС, пенсійні системи, солідарна система, накопичувальна система, стандарти пенсійного забезпечення, пенсія, пенсійний вік, персональний пенсійний продукт.

Питання для обговорення:

1. Які пенсійні права визначає Європейська схема соціальних прав?
2. Європейський орган страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА).
3. Європейський орган із регулювання страхової діяльності та діяльності з недержавного пенсійного забезпечення.
4. Сучасні чинники формування пенсійних систем у країнах ЄС та Україні.
5. Сучасні тенденції щодо тривалості життя та пенсійного віку в країнах ЄС.
6. Охарактеризувати пенсійні системи держав Європейського Союзу.
7. Якою за структурою є пенсійна система України?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 12

8. Які види пенсійного забезпечення передбачено законодавством України?
9. Що відноситься до європейських стандартів пенсійного забезпечення?
10. Що передбачає персональний пенсійний продукт у Європейському Союзі?

Завдання для самостійної роботи:

1. Провести аналіз пенсійних систем держав Європейського Союзу та згрупувати їх за переважаючим типом.

Солідарна система	Польща,
Накопичувальна система	
Змішана	

2. Обрати державу Європейського Союзу та підготувати коротку інформативну доповідь щодо особливостей пенсійної системи та пенсійного забезпечення в цій країні. Результати доцільно представити у вигляді презентації.

ТЕМА 7. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

1. Формування та розвиток спільної міграційної політики ЄС.
2. Регулювання внутрішньої європейської міграції громадян.
3. Стандарти ЄС щодо імміграції з третіх країн.

Ключові терміни: міграційна політика ЄС, внутрішня міграція, імміграція з третіх країн, трудова міграція, нелегальна міграція,

Питання для обговорення:

1. Як відбувалося формування та розвиток спільної міграційної політики ЄС?
2. Чому значним кроком у формуванні єдиного європейського міграційного простору було набрання чинності 1995 р. Шенгенськими домовленостями?
3. Яким чином здійснюється регулювання внутрішньої європейської міграції громадян?
4. Що означає вільний рух робочої сили в ЄС?
5. Які права в рамках ЄС мають робітники та члени їх сімей, що виїжджають на роботу до інших європейських країн?
6. Як протидіє Європейський Союз «соціальному туризму»?
7. Які можливості надає Європейський страховий поліс?
8. Якою є діяльність Європейської служби зайнятості щодо питань трудової міграції?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 13

9. Політика запобігання нелегальній міграції в ЄС.

10. Міграційні кризи Європейського Союзу: шляхи вирішення та наслідки.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати стандарти забезпечення легальної імміграції та гарантій прав мігрантів у Європейському Союзі.

Категорії іммігрантів	Умови
Громадян третіх країн, які тривалий час (не менше 5 років) безперервно проживали на території країн-членів	
Біженці з третіх країн	
Фахівці	
Студенти та науковці з третіх країн	

2. Обрати державу Європейського Союзу та підготувати коротку інформативну доповідь щодо сучасних тенденцій імміграції українців до цієї країни, причин та сучасних викликів. Результати доцільно представити у вигляді презентації.

ТЕМА 8. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ДЕРЖАВ ЄС ЯК КРИТЕРІЙ ВХОДУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

1. Україна та ЄС – розвиток відносин, основні напрямки співробітництва.
2. Європейські соціальні стандарти та їх імплементація в Україні.

Ключові терміни: копенгагські критерії, Європейська угода, Угода про асоціацію, Комітет з питань європейської інтеграції.

Питання для обговорення:

1. Історія відносин України з ЄС.
2. Охарактеризуйте процедуру вступу до ЄС.
3. Які складові формують політичний критерій вступу держав-кандидатів до ЄС?
4. Охарактеризуйте економічний критерій та рівень його реалізації в Україні.
5. Інституційна основа Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
6. Позитивні наслідки вступу України до ЄС.

Завдання для самостійної роботи:

1. Дослідити хронологію договірно-правового співробітництва України та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 14

Європейського Союзу.

Дата	Подія

2. Проаналізувати критерії розширення та поглиблення європейської інтеграції.

Критерії	Характеристика
Політичний	
Економічний	
Юридичний	
Незалежний	

ТЕМА 9. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ПОЛЬЩІ

1. Соціально-економічні умови розвитку Польщі як держави ЄС.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні Польщі.
3. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Польща.

Ключові терміни: сейм, сенат, Управління соціального страхування (ZUS), Національний фонд здоров'я, карта побиту.

Питання до обговорення:

1. Характеристика рівня економічного розвитку Польщі.
2. Соціальні умови розвитку Польщі як держави ЄС.
3. Особливості соціального страхування в Польщі.
4. Стандарти охорони здоров'я в Польщі.
5. Система освіти в Польщі.
6. Які комунальні платежі в Польщі?
7. Якість життя пенсіонерів у Польщі.
8. Умови отримання карти побиту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Політичні відносини між Україною та Польщею.
2. Становище українців у Польщі.

ТЕМА 10. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ НІМЕЧЧИНИ

1. Соціально-економічні умови розвитку Німеччини як держави ЄС.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні Німеччини.
3. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Німеччина.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 15

Ключові терміни: федеральний канцлер, Бундестаг, Jobcenter, медичне страхування (Krankenversicherung), пенсійне страхування (Rentenversicherung), страхова картка (Versicherungskarte).

Питання до обговорення:

1. Охарактеризуйте соціально-економічні умови розвитку Німеччини.
2. Політичні відносини між Україною та Німеччиною.
3. Особливості соціального страхування у Німеччині.
4. Стандарти медичного обслуговування у Німеччині.
5. Особливості системи освіти в Німеччині.
7. Характеристика рівня життя у Німеччині.

Завдання для самостійної роботи:

1. Вища освіта для українців у Німеччині.
2. Становище українців у Німеччині.

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ФРАНЦІЇ

1. Соціально-економічні умови розвитку Франції як держави ЄС.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні Франції.
3. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Франція.

Ключові терміни: Міністерство економіки, промисловості та зайнятості, Міністерство національної освіти, лікарські каси, страховий мінімум медичних послуг (Couverture Maladie Universelle), система підтримки сім'ї (Allocations Familiales), Національний міжпрофесійний торговопромисловий центр зайнятості (ЮНЕДІК).

Питання для обговорення:

1. Проаналізуйте соціально-економічні умови розвитку Франції.
2. Система соціального страхування у Франції: складові та умови.
3. Особливості медичного страхування у Франції.
4. Сучасні тенденції розвитку системи освіти у Франції.
5. Стандарти соціального забезпечення у Франції.
7. Політичні відносини між Україною та Францією.

Завдання для самостійної роботи:

1. Вища освіта для українців у Франції.
2. Становище українців у Франції.

ТЕМА 12. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ІСПАНІЇ

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/**- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 16

1. Соціально-економічні умови розвитку Іспанії як держави ЄС.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні Іспанії.
3. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна й Іспанія.

Ключові терміни: король, Генеральні Кортеси, система соціального страхування (Seguridad Social), Медична картка соціального страхування (SIP), Національна система охорони здоров'я Іспанії (Instituto Nacional de la Salud), Європейської картки медичного страхування (EHIC).

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте соціально-економічні умови розвитку Іспанії.
2. Політичні відносини між Україною та Іспанією.
3. Переваги та недоліки системи соціального страхування в Іспанії.
4. Характеристика стандартів медичного забезпечення в Іспанії.
5. Переваги та недоліки системи освіти в Іспанії.
7. Характеристика рівня життя в Іспанії.

Завдання для самостійної роботи:

1. Умови в'їзду, соціальна та фінансова допомога українцям в Іспанії.
2. Вища освіта в Іспанії: переваги та недоліки.

ТЕМА 13. СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ НІДЕРЛАНДІВ

1. Соціально-економічні умови розвитку Нідерландів як держави ЄС.
2. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні Нідерландів.
3. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Нідерланди.

Ключові терміни: Генеральні Штати, Номер соціального страхування (BSN), схема медичної допомоги для переміщених осіб (RMO), Муніципальна служба охорони здоров'я (GGD), медичне базове страхування (basis zorgverzekering), стандартна пенсія (AOW).

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте соціально-економічні умови розвитку Нідерландів.
2. Аналіз рівня та вартості життя в Нідерландах.
3. Специфіка соціального страхування у Нідерландах.
4. Особливості медичного страхування у Нідерландах.
5. Особливості системи освіти в Німеччині.

Завдання для самостійної роботи:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк __ / 17</i>

1. Вища освіта для українців у Нідерландах.
2. Становище українців у Нідерландах.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-*. 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 18

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Формування словника термінів з питань європейської інтеграції та розробки, імплементації соціальних стандартів держав Європейського Союзу.

2. Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання за окремими темами на вибір студента:

1. Соціальні стандарти Польщі.
2. Соціальні стандарти Німеччини.
3. Соціальні стандарти Франції.
4. Соціальні стандарти Іспанії.
5. Соціальні стандарти Італії.
6. Соціальні стандарти Балканських країн.
7. Соціальні стандарти Швеції.
8. Соціальні стандарти Нідерландів.
9. Соціальні стандарти Данії.

10. Особливості імплементації соціальних стандартів держав Європейського Союзу в законодавство України.

Представлення результатів індивідуальної роботи студенти здійснюють за допомогою мультимедійних засобів, виконуючи презентації та інші види завдань, що дозволяють не лише закріпити знання, а й сформувані практичні навички пошуку й обробки інформації, визначення проблемного питання та шляхів його вирішення.

Оформлення результатів індивідуального науково-дослідного завдання здійснюється в текстовому редакторі Microsoft Word. Вимоги до оформлення: до 10 сторінок формату А-4; шрифт – Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; відступ першого рядка абзацу – 1,0 см; поля – 2 см.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 19

ПИТАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ:

1. Договірні-правова основа ЄС.
2. Джерела права Європейського Союзу.
3. Інституціональна система ЄС.
4. Соціальні права людини та їх розвиток.
5. Соціальні обов'язки держави та їх міжнародне нормативно-правове регулювання.
6. Система міжнародних соціальних стандартів.
7. Гідний та достатній рівень життя: визначення, оцінка
8. Соціальні стандарти гідного рівня життя держав ЄС.
9. Соціальні стандарти гідного рівня життя в Україні.
10. Соціальна держава: поняття та моделі.
11. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні держав ЄС.
12. Досвід реалізації європейських соціальних стандартів права на соціальне забезпечення у законодавстві України.
13. Ринок праці та стратегія зайнятості в ЄС.
14. Міжнародні соціальні стандарти права на працю, на об'єднання для захисту економічних і соціальних інтересів, на відпочинок і дозвілля.
15. Українці на європейському ринку праці.
16. Сучасні чинники формування пенсійних систем у країнах ЄС та Україні.
17. Пенсійні системи держав ЄС.
18. Структура Пенсійної системи України.
19. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення у державах ЄС.
20. Формування та розвиток спільної міграційної політики ЄС.
21. Регулювання внутрішньої європейської міграції громадян.
22. Стандарти ЄС щодо імміграції з третіх країн.
23. Україна та ЄС – розвиток відносин, основні напрямки співробітництва.
24. Європейські соціальні стандарти та їх імплементація в Україні.
25. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Польща.
26. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Німеччина.
27. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Франція.
28. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна й Іспанія.
29. Порівняльний аналіз підходів до стандартів життя: Україна і Нідерланди.
30. Умови в'їзду, соціальна та фінансова допомога українцям в різних країнах Європи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-* 05.01/**/***- 20__
	Екземпляр № 1	Арк __ / 20

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст: Монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с.
2. Семигіна Т.В. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.

Допоміжна література

1. Малюга Л.Ю. Європейські соціальні стандарти: сучасний стан та шляхи імплементації у соціальне законодавство України. The Journal of Eastern European Law. 2018. №48. С. 70-76.
2. Олещенко В. Новітня політика Європейського Союзу у сфері соціальних прав. Збірник наукових праць НАДУ. 2020. Вип. 1. С. 58-64.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Європейська соціальна Хартія від 03.05.1996. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/994_062#Text
2. Європейський кодекс соціального забезпечення від 16.04.1964. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_329.
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
5. Офіційний портал Європейського союзу: https://european-union.europa.eu/index_en